

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Tájékoztató

**a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
valamint az e törvényekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek szociális és
gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő, 2020. évi módosításairól**

A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében tárcánk összefoglaló tájékoztatót kíván nyújtani a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.), szociális szolgáltatásokat, valamint gyermekjóléti alapellátásokat érintő változásairól, továbbá az e törvényekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek módosításairól. A törvény-módosításokat a családvédelmi akciótervvel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény tartalmazza, mely a Magyar Közlöny 2019. évi 210. számában, 2019. december 18-án került kihirdetésre.

A végrehajtási rendeletek módosítását az alábbi rendeletek tartalmazzák:

- A szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 312/2019. (XII.18.) Korm. rendelet, amely a Magyar Közlöny 2019. évi 210. számában jelent meg.
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 18/2020. (II. 19.) Korm. rendelet, amely a Magyar Közlöny 2020. évi 25. számában jelent meg.
- A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 31/2020. (II. 29.) Korm. rendelet, amely a Magyar Közlöny 2020. évi 33. számában jelent meg.
- Az egyes szociális és fogyatékosági tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2020. (II.6.) EMMI rendelet, amely a Magyar Közlöny 2020. évi 19. számában jelent meg.
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet és a javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet módosításáról szóló 6/2020. (III. 6.) EMMI rendelet, amely a Magyar Közlöny 2020. évi 36. számában jelent meg.

A tájékoztató a jelentősebb módosításokat tartalmazza.

I. Az Szt. módosításai

- A módosítás megteremtette annak lehetőségét, hogy a nemzetközi szerződés alapján egyházi kiegészítő támogatásban részesülő nem állami fenntartó kijelölhető legyen egyházi módszertanként.

„58. § (2) Az egyházi, valamint a nemzetközi szerződés alapján egyházi kiegészítő támogatásban részesülő nem állami fenntartó által fenntartott intézmények vonatkozásában a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter az egyház legfőbb szerve vagy a nem állami fenntartó képviselőjének javaslatára egyházi módszertani intézményt jelöl ki (a továbbiakban: kijelölt egyházi módszertani intézmény) ötéves időtartamra, amelynek elteltét követően az intézmény ismételtén kijelölhető.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosítással rugalmasabbá váltak a finanszírozási rendszerbe történő befogadás egyes szabályai. A módosítás biztosítja, hogy az egyházi fenntartók egyszerűbben szerezzék jogosultságot a finanszírozásra, ha ellátási szerződéssel látnak el önkormányzati feladatot, vagy más egyházi fenntartótól vesznek át feladatot.

„58/A. § (2c) *A rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül be kell fogadni*
 a) azt a szociális szolgáltatást, ellátotti létszámot, férőhelyszámot, feladatmutatót, amelynek ellátására az egyházi fenntartó a települési önkormányzattal vagy társulással ellátási szerződést kötött, az ellátási szerződésben szereplő szolgáltatás, ellátotti létszám, férőhelyszám, feladatmutató erejéig,
 (...)
 c) *azt a szolgáltatói nyilvántartásba a kérelem benyújtását megelőzően is bejegyzett szociális szolgáltatót, intézményt, szociális szolgáltatást, ellátotti létszámot, férőhelyszámot, amely esetében szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok módosítása költségvetési többletkiadást nem eredményez, és a módosítást kizárólag*
 ce) egyházi fenntartók közötti fenntartóváltozásra, egyházi fenntartók közötti szolgáltatás, ellátotti létszám, férőhelyszám vagy feladatmutató átadásra tekintettel kéri.” (hatályos: 2020.01.01-től)

A módosítás megteremtette a piaci alapú idős otthonok jogszabályi alapjait. Az új típusú ellátás azoknak az idős embereknek kínál megoldást és hosszú távú gondoskodást, akik jövedelmi és vagyoni helyzete megengedi, hogy piaci alapú szolgáltatások igénybevételével elégítsék ki a jelenlegi vagy a későbbi életszakaszban fellépő gondoskodási szükségletüket. A módosítás lehetővé tette a gondozási szükséglettel nem rendelkező személy öngondoskodásának erősítését, ugyanakkor a törvénybe épített egyes garanciális rendelkezések megvédik az idős igénybevevőket.

A gondozási szükséglettel nem rendelkező személyek idős otthonában való ellátására – a szolgáltatási önköltséggel megegyező összegű személyi térítési díj megfizetésének vállalása mellett – már ezt megelőzően is biztosított lehetőséget a szabályozás a férőhelyek legfeljebb 15%-áig. Az új szabályok azonban olyan új intézményi forma kialakítását célozzák, ahol gondozási szükséglet vizsgálata nélkül, piaci költségviselésen alapuló szolgáltatásnyújtásra nyílik lehetőség. Az ilyen intézmények tekintetében nem kell alkalmazni a jövedelemvizsgálat és a térítési díj megállapításának szabályait, azonban az idős otthonára vonatkozó szakmai szabályok itt is érvényesek. Ezen intézményi forma esetében a férőhelyek 100%-a ilyen módon tölthető be.

Az intézményi jogviszony létrejöttékor megkötendő megállapodásban szükséges meghatározni a szolgáltatási díjat, szolgáltatásonként tételesen. A fenntartó a szolgáltatási díj mellett a beköltözéskor egyszeri összegű hozzájárulást is kérhet. Az ellátottat védő szabály, hogy a szolgáltatási díj emelése esetén az emelés mértéke évenként a Központi Statisztikai Hivatal által közölt infláció tárgyévét megelőző naptári év 12 havi átlagának kétszeresét nem haladhatja meg, továbbá állapotromlás esetén az intézményi jogviszony nem szüntethető meg. A piaci alapon működő idősotthonok után a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított állami támogatás nem vehető igénybe.

Hogy a gondozási szükséglettel rendelkezők számára fenntartott férőhelyek száma ne csökkenjen le, a kapcsolódó átmeneti szabály kizárja a már meglévő férőhelyek piaci férőhelyé alakítását, mivel a szabályok alkalmazhatóságát csak a 2020. január 1-je után létrehozott intézményekre írja elő.

„68/C. § (1) Idősotthonban a 68/A. § (3) bekezdése szerinti gondozási szükséglettel nem rendelkező személy a 68/B. § (1) bekezdése szerinti ellátotti arányra tekintet nélkül is ellátható, ha valamennyi ellátást igénylő vagy helyette a szolgáltatási díjat megfizető más személy írásban vállalja a fenntartó által megállapított szolgáltatási díj, illetve egyszeri belépési összeg megfizetését. A szolgáltatási díj és az egyszeri belépési összeg megállapítására és megfizetésére az V. Fejezet III. és IV. címét nem kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézményben

a) az ellátottak után a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás nem vehető igénybe,

b) a 94/C. § szerinti megállapodásban szolgáltatásonként, tételesen meg kell határozni a szolgáltatási díjat, ideértve a gyógyszer és gyógyászati segédeszköz költségeinek viselésére vonatkozó feltételeket is,

c) a szolgáltatási díj emelése esetén az emelés mértéke évenként a Központi Statisztikai Hivatal által közölt infláció tárgyévét megelőző naptári év 12 havi átlagának kétszeresét nem haladhatja meg,

d) állapotromlás esetén az intézményi jogviszony nem szüntethető meg.

(3) A fenntartót érintő felszámolási eljárás vagy csődeljárás esetén az ellátottak kielégítése elsőbbséget élvez a többi követeléssel szemben.” (hatályos: 2020.01.01-től)

„134/I. § (2) A családvédelmi akciótervvel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXXVI. törvénnyel megállapított 68/C. § szerinti idősotthonok szabályai csak a szolgáltatói nyilvántartásba 2020. január 1-jét követően bejegyzésre kerülő intézmények esetében alkalmazhatóak.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosítás biztosítja, hogy a bentlakásos szociális intézmény fenntartóváltása esetén az átvétel időpontjában bentlakásos intézményi ellátásban részesülő személyek jogosultságát fennállónak kell tekinteni, vagyis esetleges vita esetén ne érje hátrány az átvevő fenntartót. A jogszabályban előírt, jogosultságot megalapozó vizsgálatot az új fenntartónak két éven belül el kell végeznie.

„85/C. § Bentlakásos szociális intézmény fenntartójának megváltozása esetén az átvétel időpontjában bentlakásos intézményi ellátásban részesülő személyek jogosultságát az átvétel időpontjától számított két évig fennállónak kell tekinteni.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- Az állami fenntartó ellátási kötelezettségének önkormányzati, civil vagy egyházi fenntartóval kötött ellátási szerződés útján is eleget tehet, vagyis fenntartóváltással a szociális és gyermekvédelmi intézmények átadás-átvételre kerülhetnek.

Az átadás-átvétel esetére a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) rendezi az átvétel időpontjában a szociális, gyermekvédelmi intézményben dolgozó közalkalmazottak foglalkoztatásának kérdéskörét. A Kjt. vonatkozó rendelkezései szerint, amennyiben a közalkalmazott az átvevő munkáltatónál történő további foglalkoztatáshoz hozzájárul, úgy az átvevő munkáltató köteles a volt közalkalmazottal munkaszerződést kötni, tehát az átvevő munkáltatót – a közalkalmazott hozzájárulása esetén – továbbfoglalkoztatási kötelezettség terheli. Ha a közalkalmazott az átvevő munkáltatónál történő további foglalkoztatásához nem járul hozzá, az átadó munkáltató köteles a közalkalmazott számára végkielégítést fizetni.

A gyakorlatban előfordult, hogy az átadott intézmény dolgozói a további foglalkoztatásukhoz nem járultak hozzá, ezért az átadó munkáltató végkielégítést volt köteles fizetni a dolgozó részére. A közalkalmazotti jogviszony megszűnését követő - korábban megtett ellentétes nyilatkozatuk ellenére - „új” munkaviszony létesítése az átvevő munkáltatóval a jogszabályi rendelkezések kijátszására irányult.

Az ehhez hasonló rosszhiszemű gyakorlat megakadályozása érdekében szükséges volt olyan jogszabály-módosítás, amely kellő visszatartó erővel bír az által, hogy a végkielégítés arányos visszafizettetésével szankcionál. A módosítás nem kívánja korlátozni a továbbfoglalkoztatást nem vállaló dolgozók elhelyezkedési esélyeit, hiszen csak az átvevő intézményben, vagy az átvevő fenntartó másik intézményében való foglalkoztatást szankcionálja, így mind a munkavállaló, mind a munkáltató oldaláról igyekszik gátat szabni a Kjt. szabályainak fenti módon történő kijátszásának.

„91.§ (6) Ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti szolgáltató, intézmény fenntartója megváltozik, és az intézményben foglalkoztatott közalkalmazott

a) az átvevő munkáltatónál történő további foglalkoztatásához nem járul hozzá, és

b) az átvevő munkáltatóval vagy az átvevő munkáltató fenntartója által fenntartott más intézménnyel a közalkalmazotti jogviszony megszűnését követően közalkalmazotti jogviszonyt vagy az Mt. szerinti munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesít annyi hónapon belül, ahány havi távolléti díjat számára végkielégítésként kifizettek,

a végkielégítés és a jogviszony megszűnésétől az új jogviszony létesítéséig eltelt időtartamra - a távolléti díj szabályai szerint - kiszámított összeg különbözetét az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv részére vissza kell fizetnie. A jogviszony megszűnésétől az új jogviszony létesítéséig eltelt időtartamra - a távolléti díj szabályai szerint - kiszámított összeg esedékességének időpontja megegyezik a végkielégítés tekintetében figyelembe vett esedékességgel.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosítás – a Gyvt. hatályos szabályaival egyező módon – a szociális ellátás nyújtására egyházi, nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés megszüntetése esetére tartalmazza az egyházi, nem állami fenntartóval munkaviszonyban álló személyek jogviszonyának megváltozásával kapcsolatos szabályokat.

„94/N. § (1) Ha a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás nyújtására egyházi, nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződést megszüntetik, és az ellátást a továbbiakban állami fenntartó biztosítja, az egyházi, nem állami fenntartóval munkaviszonyban álló

személyek jogviszonya a feladat átvételének időpontjában e törvény erejénél fogva közalkalmazotti jogviszonnyá alakul át (a továbbiakban: jogállásváltás).

(2) Az átadó és az átvevő munkáltató legkésőbb a feladat átvételét megelőző 15 nappal korábban írásban tájékoztatja a munkavállalót

a) az átvétel tényéről, időpontjáról és annak a munkavállalókat érintő jogi, gazdasági és szociális következményeiről,

b) a közalkalmazotti jogviszonyban történő továbbfoglalkoztatásáról,

c) a közalkalmazotti kinevezése tartalmi elemeiről,

d) azokról a kötelezettségekről, amelyeknek a munkavállaló a közalkalmazotti jogviszony létesítését követően az előmenetele és a jogviszonya fenntartása érdekében köteles eleget tenni.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően nem alakul át a munkaviszony, ha az átvevő munkáltató a Kjt. rendelkezései alapján nem létesíthet közalkalmazotti jogviszonyt az átadással érintett munkavállalóval. Ebben az esetben a munkaviszony e törvény erejénél fogva a feladat átvételének időpontját követő harmincadik napon megszűnik.

(4) A (3) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, ha a munkavállalóval szemben a Kjt. alapján összeférhetetlenség áll fenn, kivéve, ha az összeférhetetlenséget kiváltó ok megszüntethető, és ennek érdekében a munkavállaló legfeljebb az (5) bekezdésben foglalt időpontig intézkedik és ezt igazolja.

(5) A jogállásváltás időpontját követő tizenöt napon belül a munkavállalót a jogállásváltás időpontjával a Kjt. szerint be kell sorolni, illetményét meg kell állapítani és számára a kinevezési okmányt át kell adni. A közalkalmazotti kinevezés alapján megállapított illetmény és illetménypótlékok együttes összege nem lehet alacsonyabb mértékű, mint az átadást közvetlenül megelőző személyi alaphér összege.

(6) A munkavállaló a kinevezési okmány átvételét követő tizenöt napon belül aláírja a kinevezési okmányt vagy nyilatkozik arról, hogy továbbfoglalkoztatásához nem járul hozzá. Ha a munkavállaló a továbbfoglalkoztatásához nem járul hozzá, munkaviszonya jogállásváltás nélkül a feladat átvételének időpontját követő harmincadik napon megszűnik. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a munkavállaló a kinevezési okmány átvételét követő tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot vagy nem írja alá a kinevezési okmányt.

(7) Határozatlan időtartamú munkaviszony esetén az átvevő munkáltatónál határozatlan időtartamú közalkalmazotti jogviszonyt kell létesíteni. Teljes munkaidőben történő foglalkoztatás esetén az átvevő munkáltatónál teljes munkaidős jogviszonyt kell létesíteni. Részmunkaidőben történő foglalkoztatás esetén a munkaviszony részmunkaidős közalkalmazotti jogviszonnyá alakul át. Az átvevő munkáltatónál létesítendő közalkalmazotti jogviszony tekintetében próbaidő nem köthető ki.

(8) Az átvett munkavállaló munkaköre és munkavégzésének helye - az átvevő munkáltató és az átvett munkavállaló eltérő megállapodása hiányában - változatlan marad.

(9) A munkaviszonyban álló vezető jogviszonyának átalakulását követően a Kjt. figyelembevételével kell a vezetői munkakör szintjét és megnevezését megállapítani.

(10) Az átvevő munkáltatóval létesített közalkalmazotti jogviszonyra a Kjt. rendelkezéseit kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a munkavállalónak az átadó munkáltatónál eltöltött munkaviszonyát úgy kell tekinteni, mintha azt az átvevő munkáltatónál töltötte volna el.

(11) Ha a kinevezéssel létesített közalkalmazotti jogviszony megszűnése vagy megszüntetése esetén a munkavállalót felmentési idő, valamint végkielégítés illeti meg, annak mértékét az átadó és az átvevő munkáltatónál jogviszonyban töltött idő együttes tartamának figyelembevételével, a Kjt. rendelkezései alapján kell megállapítani.

(12) Ha a munkavállaló további foglalkoztatása - a Kjt. vonatkozó szabályaival összhangban - munkaviszonyban történik, abban az esetben az (1) bekezdéstől eltérően a

munkaviszony nem alakul át. A munkavállaló részére a munkaszerződést a feladat átvételének időpontját követő tizenöt napon belül kell átadni.

(13) A (12) bekezdés szerinti esetben a munkavállaló a munkaszerződés kézhezvételét követő tizenöt napon belül nyilatkozhat arról, hogy továbbfoglalkoztatásához nem járul hozzá, ebben az esetben a munkaviszony a feladat átvételének időpontját követő harmincadik napon szűnik meg.

(14) Az átadó munkáltató kizárólag a (3), (4), (6) és (13) bekezdés esetén köteles a megszűnés napjával a munkavállaló számára az Mt. 77. § (1) bekezdés c) pontja szerinti végkielégítést és az Mt. 63. § (2) bekezdés szerinti távolléti díjat megfizetni.

(15) Az (1)-(14) bekezdést nem kell alkalmazni, ha a (2) bekezdésben meghatározott időpont előtt

a) tett munkáltatói vagy munkavállalói egyoldalú jognyilatkozat, vagy

b) megkötött megállapodás

alapján a munkaviszony ezen időpontot követően megszűnik. Az a) és b) pont szerinti, a feladat átvételének időpontja előtti jognyilatkozattal vagy megállapodással kapcsolatban a munkavállaló által kezdeményezett munkaügyi jogvita esetén a feladat átvételének időpontját követően az átadó helyébe az átvevő munkáltató lép és ezen időpont után a keresetlevelet az átvevő munkáltató ellen kell előterjeszteni.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló törvény tartalmazza a támogatott lakhatásban élő fogyatékos személyekre vonatkozó, differenciált finanszírozásra irányuló kategóriák bevezetését. Fokozott és magas támogatási szükségletű személyek ellátása után eltérő finanszírozásra lettek jogosultak a fenntartók. A differenciált finanszírozás alapjainak megteremtése érdekében a komplex szükségletfelmérésre vonatkozó kötelezettség a fogyatékos személyek ápoló-gondozó lakóotthonaiban bevezetésre, a fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthonában pedig kiterjesztésre került. Ez utóbbi esetben a már ellátásban részesülők szükségletfelmérését 2020. december 31-ig kell elvégezni.

„85/A. § (5) A fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonába - intézményből történő elhelyezés esetén a felülvizsgálat és az egyéni fejlesztés eredményeire figyelemmel - a fogyatékoság jellegetől és súlyosságától függetlenül helyezhető el fogyatékos személy, figyelemmel a (4) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott rendelkezésre. A nagykorú fogyatékos személy fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában történő elhelyezésének feltétele a benyújtott orvosi dokumentáció felhasználásával lefolytatott alapvizsgálat, **valamint a komplex szükségletfelmérés elvégzése.**”

„134/I. § (1) A fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában vagy fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthonában 2020. január 1-jén ellátásban részesülő személynek a családvédelmi akciótervvel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXVI. törvénnyel megállapított komplex szükségletfelmérését - amennyiben nem rendelkezik vele - 2020. december 31-éig kell elvégezni.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosítás az Igénybevevői Nyilvántartásban a szociális diagnózishoz kapcsolódó elektronikus felület használatához szükséges jogi alapokat teremtette meg.

„20/C. § (1) A kincstár a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése, és a **szükséges szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés nyomon követése** céljából nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza

f) családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás esetén a szolgáltatás tartalmára vonatkozó adatokat, **valamint szociális diagnózis felvétele esetén a javasolt szolgáltatásokra és szociális, gyermekjóléti szolgáltatóra, intézményre (székhelyre, telephelyre) vonatkozó adatokat.**” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosítás biztosítja a kormányhivatalok közvetlen hozzáférését az igénybevevői nyilvántartáshoz az ellenőrzési feladataik ellátása érdekében.

„20/C. § (6) Az (1) bekezdés szerinti **nyilvántartáshoz közvetlen hozzáféréssel rendelkezik** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok - 92/K. § szerinti - hatósági nyilvántartására (a továbbiakban: szolgáltatói nyilvántartás) vonatkozó hatósági eljárások lefolytatására kijelölt hatóság (a továbbiakban: működést engedélyező szerv) a szolgáltatói nyilvántartásra és a hatósági ellenőrzésre vonatkozó eljárásának a lefolytatása céljából.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosítás kiegészítette a szolgáltatói nyilvántartás adattartalmát egyházi fenntartók esetében a bevett egyház, a bejegyzett egyház, illetve a nyilvántartásba vett egyház nevével.

„92/K. § (2) A szolgáltatói nyilvántartás tartalmazza
a) a fenntartó nevét, székhelyét, adószámát és típusát, **valamint egyházi fenntartó esetén a bevett egyház, a bejegyzett egyház, illetve a nyilvántartásba vett egyház nevét,**”
(hatályos: 2020.01.01-től)

II. A Gvvt. módosítása

- 2019. január 1-jével kerültek bevezetésre az Szt.-ben a kiskorúak támogatott lakhatásban történő ellátásának alapvető feltételei, így a kötelezően nyújtott szolgáltatási elemek is meghatározásra kerültek. A fogyatékosokkal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2019-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról szóló 1295/2019. (V. 27.) Korm. határozat mellékletében szereplő új Koncepció a felnőtt korú személyek mellett a gyermekvédelmi szakellátásban élő kiskorúak célcsoportját is bevonja a kiváltás fókuszába. Fontos eleme a Koncepciónak a családjukból hatósági intézkedéssel kiemelt, gyermekvédelmi szakellátásban részesülő, ápolás-gondozást nyújtó intézményekben élő gyermekek elhelyezésének rendezése a nevelőszülői gondozás mellett az Szt. szerinti támogatott lakhatásban. Ezen elvet követve a nevelésbe vett gyermekek esetén az otthon nyújtó ellátási formák között megnevezésre került az Szt. 75. §-a szerinti támogatott lakhatás.

„53. § (6) Otthont nyújtó ellátást biztosít
c) az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosokat ápoló-gondozó bentlakásos intézmény, illetve fogyatékos személyek vagy pszichiátriai betegek lakóotthona (a továbbiakban együtt: **fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthona**), valamint az Szt. 75. §-a szerinti támogatott lakhatás
(...)
a területi gyermekvédelmi szakszolgálat támogatásával, különösen családgondozással, a gyermekvédelmi gyámság ellátásával.” (hatályos: 2020.01.01-től)

„78. § (2) A nevelésbe vétel elrendelésével egyidejűleg a gyámhatóság
a) a gyermek ideiglenes gondozási helyéül
ad) az Szt. 75. §-a szerinti támogatott lakhatást

(...)
jelöli ki.” (hatályos: 2020.01.01-től.)

„80. § (1) A gyámhatóság a gyermek gondozási helyét hivatalból vagy kérelemre megváltoztatja, ha

d) a nagy létszámú fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthona az Szt. 75. §-a szerinti támogatott lakhatássá kerül átalakításra

(...)

és ezért a gyermek nevelését az addigi ellátási formában már nem vagy nem megfelelő módon lehet biztosítani.”

(hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosított rendelkezések a család- és gyermekjóléti szolgáltatás esetén az igénybevevői nyilvántartásba történő jelentési kötelezettséget pontosítják az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység kapcsán, a jelentéstételi kötelezettség elősegítése érdekében. Az egyéni formában történő óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetében, amikor a segítő munka az első találkozást követően tett intézkedéssel nem zárható le (egymáshoz közeli időpontban egy személy részére nyújtott szociális segítség), nyilvántartásba kell venni a gyermek személyazonosító adatait (a gyermek családi és utóneve, születési helye, születési ideje, anyja születési családi és utóneve, neme, állampolgársága, bevándorolt, letelepedett, oltalmazott vagy menekült jogállása, lakó- és tartózkodási helye), a társadalombiztosítási azonosító jelét, valamint az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység igénybevételének és megszűnésének időpontját.

A fenti adatokat nem kell nyilvántartásba venni, ha az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység közösségi vagy csoportos formában történik, vagy ha az egyéni formában történő segítő tevékenység nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárul. Ezen tevékenységekre a Gyvt. statisztikai célú adatgyűjtést ír elő.

„139. § (3) *Nem kell a (2) bekezdés szerinti nyilvántartásba venni az adatokat*

d) a gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közül az utcai és lakótelepi szociális munka, a kórházi szociális munka és a készenléti szolgálat esetén, valamint az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetén, ha az közösségi vagy csoportos formában történik, vagy ha az egyéni formában történő szociális segítő tevékenység nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárul.”

„(3a) Gyermekjóléti szolgáltatás esetében csak a (2) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni, ha a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható.”

„(3c) A gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közül, ha az egyéni formában történő óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység az első találkozást követően tett intézkedéssel nem zárható le, csak a (2) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontja, valamint b) pontja szerinti adatokat kell nyilvántartásba venni.”

(hatályos: 2020.01.01.)

III. Kormányrendeletek

1. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet

- A területről érkező igények alapján módosításra került a bentlakásos intézményekben a térítési díjszámítás: 2019. december 31-ig a térítési díjat bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra és hónapra kellett meghatározni úgy, hogy a napi térítési díj a havi térítési díj harmincad része volt a hónapok naptári napjainak számától függetlenül.

2020. január 1-jétől a térítési díjat bentlakásos intézményi ellátás esetén csak ellátási napra kell meghatározni úgy, hogy a hónapok naptári napjainak számát már figyelembe kell venni. Továbbra is alkalmazni kell azt az érvényben levő szabályt, mely kimondja, hogy a jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80%-át tartós elhelyezést nyújtó intézmények esetén, 60%-át az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények esetén.

A módosítás eredményeként az adott naptári hónap napjainak a száma mindenki számára egyértelműen nyomon követhető, a térítési díj fizetésre kötelezett személy a valós igénybevétel szerint, az év minden napján megfizeti az ellátás költségét.

Az Szt. térítési díj szabályai nem változtak, tehát e törvényi szintű szabályokat továbbra is be kell tartani (pl. az önköltség, az intézményi vagy személyi térítési díj megállapításának szabályai). A változás a térítési díjak felülvizsgálatát igényli, melyet az erre vonatkozó szabályoknak megfelelően kell elvégeznie a fenntartónak, valamint az intézményvezetőnek. A kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzésére eddig is és most is április 1-ig van lehetősége a fenntartónak.

Az új szabályok szerinti számítás módjáról, gyakorlati példákkal egy külön útmutató készült, mely elérhető a Szociális Ágazati Portálon a http://szocialisportal.hu/web/guest/hir-megjelenito/-/journal_content/56/10181/239104 linken.

„3. § (1) Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat
f) bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra,
vetítve kell meghatározni.”

„16. § Ha az ellátott a bentlakásos intézményi ellátást a hónap nem mindegyik napján veszi igénybe, a távolléti napok számát meg kell szorozni a 28. §-ban foglaltak szerint számított csökkentett összegű napi személyi térítési díjjal, a jelenléti napok számát pedig meg kell szorozni a teljes összegű napi személyi térítési díjjal. A két szorzat összege az adott hónapra fizetendő térítési díj. A jelenléti napok számát úgy kell meghatározni, hogy az adott hónap napjainak számából le kell vonni a távolléti napok számát, valamint azoknak a napoknak a számát, amelyeken az intézményi jogviszony nem állt fenn.”

(hatályos: 2020.01.01-től)

- Az átmeneti szálláson azoknak a hajléktalan embereknek, akiknek már nincs szükségük intenzív szociális segítségre, önmagában is nyújtható lakhatási szolgáltatás, amelynek az a célja, hogy fokozatosan ki lehessen őket vezetni az ellátórendszerből. A külső férőhelyek

azon hajléktalan emberek számára nyújtanak lakhatási lehetőséget, akik képesek ellátni magukat, és szükségük van még szociális segítségre, de már kisebb intenzitással, mint az intézményi keretek között. Ez a célcsoport rendelkezik rendszeres jövedelemmel (közmunka, nyugdíjszerű ellátás), amely piaci alapú lakhatásra még nem elegendő. A külső férőhelyek azok számára elérhetőek, akik a szocializációs folyamataikban előrébb járnak, mint azok, akiket a szolgáltatók az átmeneti szálláshelyeken tudnak elhelyezni.

A korábbi szabályozás alapján a hajléktalan személyek átmeneti szállásán az első 30 napban nem volt térítési díj fizetési kötelezettség. A módosítás alapján az átmeneti szálláshoz kapcsolódó külső férőhelyeket tekintve a térítési díjat a megállapodás aláírásától számítva kell fizetni.

- Ha az ellátott a bentlakásos intézményi ellátást adott hónapban nem minden nap veszi igénybe, a távolléti napok száma alapján kell a térítési díjat megállapítani. E szabály a külső férőhelyekre vonatkozóan értelmezhetetlen, hiszen a távollét maximum önbevallásos alapon, avagy szűrőpróbaszerűen ellenőrizhető és dokumentálható. A szolgáltatás maga egy lakáspótló szolgáltatás, így célszerű volt a távollét számításának szükségességét ezen szolgáltatás tekintetében törölni, vagyis a megállapodással rendelkező időszakban a szolgáltatást igénybe vevő a teljes költséget fizeti meg.
- A külső férőhelyen való lakhatás és az ennek során elsajátított készségek hozzájárulnak az önálló, támogatás nélküli lakhatáshoz és a társadalomba történő sikeres visszailleszkedéshez. A külső férőhely szolgáltatást igénybe vevők számára inkább a lakhatási lehetőség a fontos, kevésbé szorulnak a szociális ellátórendszer nyújtotta mentális gondozásra, segítségnyújtásra. Mindezt figyelembe véve a szolgáltatást nyújtóknak szükségtelen a hajléktalan személyek átmeneti szállásán előírt teljes körű adminisztráció vezetése, így a gondozási és élelmezési napok számáról szóló nyilvántartás vezetése is szükségtelen.

„21. § (2) A gondozási napokról - a hajléktalan személyek átmeneti szállásához vagy nappali melegedőjéhez kapcsolódó, az Szt. 84. § (2) bekezdés a) pontja szerinti lakhatási szolgáltatást nyújtó férőhelyek kivételével - a 4. számú melléklet szerinti nyilvántartást kell vezetni.”

„22. § (1) A hajléktalanok átmeneti szállására szolgáló intézményekben - a rehabilitációs célú intézmények és a hajléktalan személyek átmeneti szállásához vagy nappali melegedőjéhez kapcsolódó, az Szt. 84. § (2) bekezdés a) pontja szerinti lakhatási szolgáltatást nyújtó férőhelyek kivételével - a gondozás első 30 napjára személyi térítési díj nem kérhető.”

„28. § (6) E § szabályait - a hajléktalan személyek átmeneti szállásához vagy nappali melegedőjéhez kapcsolódó, az Szt. 84. § (2) bekezdés a) pontja szerinti lakhatási szolgáltatást nyújtó férőhelyek kivételével - az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekre is alkalmazni kell.”

(hatályos: 2020.01.01-től)

2. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kjt. vhr.)

- A szociális ágazatban dolgozók megbecsülésének kifejezéséeként, megfeszített munkájuk elismeréseként a Kjt. vhr.-ben a szociális ágazati pótlék összege megemelésre került, így a minimálbér és garantált bérminimum 8%-os emelésével együtt összesen 14%-os béremelés valósul meg 2020. január 1-jéig visszamenőlegesen.

A Kjt. vhr. 5. számú mellékletében szereplő szociális ágazati összevont pótlék – 2020. február 20-ától hatályos – megemelt összegére a közalkalmazottak 2020. január 1-jétől jogosultak. A 2020. január hónapra járó illetménykülönbözetet 2020. március hónapban kell kifizetni a munkatársak részére.

A béremelés eredményeként az egyes fizetési fokozatokban az alábbi emelések történtek meg 2020. január 1-jétől 2019. évhez képest:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	21 700	28 154	28 182	28 196	28 874	33 670	33 670	34 860	34 860	34 860
2	21 756	28 210	28 238	28 252	29 312	34 826	34 826	36 967	36 967	36 967
3	21 812	28 266	28 294	28 630	29 750	35 694	35 694	38 171	38 171	38 171
4	21 924	28 378	28 406	29 069	30 189	36 561	36 561	39 952	39 952	39 952
5	21 980	28 434	28 462	29 507	30 627	37 392	37 392	42 194	42 194	42 194
6	22 036	28 805	28 805	29 945	31 065	39 398	39 398	43 380	43 380	43 380
7	22 440	29 147	29 147	30 427	31 547	41 693	41 693	43 380	43 380	43 380
8	22 734	29 702	29 702	31 041	32 161	42 881	42 881	45 376	45 376	45 376
9	23 065	30 258	30 258	31 699	32 819	43 862	43 862	47 922	47 922	47 922
10	23 396	30 856	30 856	32 356	33 019	43 862	43 862	50 468	50 468	50 468
11	23 727	31 454	31 454	33 014	33 240	44 955	44 955	53 014	53 014	53 014
12	24 057	32 052	32 052	33 671	33 898	46 961	46 961	55 560	55 560	55 560
13	24 388	32 650	32 650	34 329	34 555	49 725	49 725	58 106	58 106	58 105

„24. § A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 18/2020. (II. 19.) Korm. rendelettel megállapított 5. és 6/a. számú melléklete szerinti pótlékre a közalkalmazott 2020. január 1-jétől jogosult. A 2020. január hónapra járó illetménykülönbözetet 2020. március hónapban kell kifizetni a közalkalmazott részére.” (hatályos: 2020. 02. 20-tól)

- A tapasztalatok azt mutatták, hogy a jogalkalmazók számára nem volt egyértelmű, hogy amennyiben a Kjt. általános szabályai alapján a közalkalmazott „B” vagy ennél magasabb fizetési kategóriába kerül besorolásra, akkor számára szükséges-e megadni a garantált bérminimumot. Ez különösen fontos a falu- és tanyagondnoki munkakörnél, mivel ott a Kjt. vhr. lehetőséget ad arra, hogy a közalkalmazottat az „A”-„E” fizetési kategóriába sorolják be, azonban a munkakör betöltése szakképesítéshez nem kötött (8 általános). A módosítás

	foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, gondozását, szociális segítségét, szállítását közvetlenül szolgáló, egyetemi, főiskolai végzettséghez nem kötött munkakörök																			
c)	egyéb ágazati munkakörök]																			

	gyermekfelügyelő			*	*	*														
--	------------------	--	--	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet

- A módosítás alapján az adott évre még rendelkezésre álló kapacitást - változás esetén - az adott hónap utolsó napjáig teszi közzé a minisztérium.

„19/A. § (1) A befogadás érdekében a miniszter minden év január 15-éig a Szociális Ágazati Portálon és a miniszter által vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) honlapján közzéteszi a naptári évre vonatkozó kapacitást. A miniszter a kapacitásokban év közben bekövetkező változást és az adott évre még rendelkezésre álló kapacitást a változás hónapjának utolsó napjáig teszi közzé a Szociális Ágazati Portálon és a minisztérium honlapján.” (hatályos: 2020.01.01-től)

- A módosítás továbbá a működést engedélyező szervek bírságbevételeinek központi befizetése tárgyában megerősítette az összhangot az államháztartásról szóló törvénnyel, miszerint a központosított beszédési számlára kell átutalni a bírságból befolyt összegeket.

„43. § (2) A bírságból befolyt összeget a működést engedélyező szerv negyedévente, a negyedévet követő hónap 20-áig központosított beszédési számlára utalja át. A működést engedélyező szerv az átutalással egyidejűleg a bírságot kiszabó, véglegessé vált határozat másolatát megküldi a miniszternek.” (hatályos: 2020.01.01-től)

4. Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII.18.) Korm. rendelet

- A módosítás pontosította a kincstári ellenőrzés kiterjesztésének szabályait, és a joggyakorlatot megerősítve egyértelművé tette, hogy azoknak a fenntartóknak, amelyek már nem működtetnek szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatót, a tartozás részletekben történő kifizetése nem engedélyezhető.

„19. § (6) Az ellenőrzés a Polgári Törvénykönyv szerinti általános elévülési időn belül a korábban nem vizsgált időszakra, engedélyesre és szolgáltatásra is kiterjeszhető. A kiterjesztést az ellenőrző igazgatóság értesítése alapján az ellenőrzést elrendelő igazgatóság rendeli el, és erről értesíti az ellenőrző igazgatóságokat.” (hatályos: 2020.01.01-től)

„25. § (3a) Megszűnt fenntartónak részletekben történő teljesítés nem engedélyezhető.” (hatályos: 2020.01.01-től)

5. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nyr.)

- Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység és a szociális diagnózis esetében 2020. január 1-jétől törvény szabályozza, hogy a kincstár által vezetett igénybevevői nyilvántartásban (KENYSZI) az igénybevétel adatain túl a szolgáltatás tartalmát is feltüntessék a szolgáltatók. A módosítás ennek megfelelően, a folyamatban lévő informatikai fejlesztések mentén módosította az igénybevevői nyilvántartás és a jelentési rendszer egyes szabályait.

„2. § (6a) Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel és a szociális diagnózissal kapcsolatos adatszolgáltatásra külön adatszolgáltató munkatársakat kell kijelölni.”

„3. § (4) Az adatszolgáltatás az igénybevevők Szt., illetve Gyvt. szerinti adatainak a 4-6. § szerinti rögzítéséből, a 7. § szerinti időszakos jelentésből és a szolgáltatás tartalmával kapcsolatos, 7/A. § szerinti adatszolgáltatásból áll.”

„4. § (1) Szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetén az e-képviselő vagy az adatszolgáltató munkatárs (a továbbiakban együtt: adatszolgáltatásra jogosult) az Szt.-ben, illetve a Gyvt.-ben meghatározott adatokat az Szt. 94/C. §-a, illetve a Gyvt. 32. § szerinti megállapodás megkötését követően, illetve - ha a megállapodás megkötése nem kötelező - a szolgáltatás első igénybevételét követően, legkésőbb az igénybevétel első napját követő munkanap 24 óráig, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetén az igénybevétel első napját követő hónap 15-éig rögzíti az igénybevevői nyilvántartásban.”

„6. § (1) Ha a szolgáltatás igénybevétele megszűnik, azt az adatszolgáltatásra jogosult a megszűnést követő munkanap 24 óráig, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetén a megszűnést követő hónap 15-éig rögzíti. Ha a gyermekvédelmi szakellátás igénybevétele hatósági határozat alapján szűnik meg, a határozatban megállapított időpontot kell megjelölni a megszűnés időpontjaként.”

„7/A. § (1) A nyújtott óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység tartalmával kapcsolatos adatszolgáltatást a következő hónap 15-éig kell teljesíteni.

(2) A szociális diagnózis tartalmával kapcsolatos adatszolgáltatást a szociális diagnózis adatainak felvételétől számított 15 munkanapon belül kell teljesíteni.”

„9. § (1) A Központ az igénybevevői nyilvántartásban rögzített

- a) természetes személyazonosító és lakcímadatokat a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásért felelős miniszter által vezetett nyilvántartásból,
- b) TAJ-t a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által vezetett nyilvántartásból,
- c) köznevelési intézmény azonosító adatait a köznevelés információs rendszeréből

történő elektronikus adatigénylés útján ellenőrzi, illetve - ha az adat nem vagy hibásan áll a Központ rendelkezésére - kéri meg.”

„12. § (1) Az országos jelentési rendszerbe

- a) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetén a jelentési időszakot követő hónap 15-éig,

be kell jelenteni az 1. melléklet szerinti adatokat”

„1. melléklet a 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelethez

Az országos jelentési rendszerbe bejelentendő adatok

2. Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységek:

2.1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás:

2.1.1. az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységnek a jelentési időszakban történt igénybevétele feladatellátási helyek szerinti bontásban, valamint egyéni formában történő, első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható, csoportos vagy közösségi óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetén a jelentési időszakban az igénybevevők száma a tevékenység típusa szerinti bontásban,

2.1.2. óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység kivételével a jelentési időszakban az igénybevevők száma a tevékenység típusa szerinti bontásban.

3.2. Jelentési időszak:

3.2.1. óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység esetén minden naptári hónap, (...)"

(hatályos: 2020.01.01-től)

6. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet módosítása

A fővárosi, megyei kormányhivatalok hatásköreinek változásával összefüggésben módosult az óvodai, illetve iskolai nevelésben részesülő gyermek igazolatlan mulasztásával kapcsolatos szabályozás. A módosítás értelmében a gyermek igazolatlan óráiról a nevelési-oktatási intézmény vezetője közvetlenül küld tájékoztatást a szülőnek, nevelőszülőnek vagy a gyermekvédelmi szakszolgálatnak a család- és gyermekjóléti szolgálat egyidejű értesítése mellett.

„91/F. § Ha az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek igazolatlanul mulasztott óvodai nevelési napjainak száma az adott nevelési évben elérte az ötöt, vagy a gyermek (fiatal felnőtt) igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma az adott tanítási évben elérte a tízet, a nevelési-oktatási intézmény vezetője

a) nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetén megküldi a jelzést a gyermekvédelmi szakszolgálat számára a gyám tájékoztatása és a gyámi tevékenység szakmai segítése, ellenőrzése érdekében,

b) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a családi pótlék jogosultja nem a szociális intézmény vezetője, büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka vagy a javítóintézet igazgatója, levélben tájékoztatja a családi pótlék jogosultját az adott nevelési évben a huszadik óvodai nevelési napnak vagy az adott tanítási évben az ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás igazolatlan elmulasztásának 91/G. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezményeiről,

c) értesíti a b) pont szerinti tájékoztatás megtörténtéről a család- és gyermekjóléti szolgálatot.”
(hatályos: 2020.03.01-től)

IV. Miniszteri rendeletek

1. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: R.) módosítása

- A képzési előírásokat érintő rendelkezések módosítása

A fogyatékos személyek ápolását, gondozását végző intézmények esetében az R. hatályos 2. számú melléklete az alábbiak szerint határozta meg az ápoló/gondozó létszám 100 férőhelyre számított minimum feltételeit: „30 fő, ebből min. 1 fő ápoló, kiskorúak ellátása és súlyos, halmozottan sérült ellátottak esetén + 40 fő”. E szabálynak megfelelően, amennyiben az intézmény kiskorú fogyatékkal élő személyeket lát el, vagy az ellátottak súlyos, halmozottan sérült személyek köréből kerülnek ki, az intézmény fenntartója 100 férőhelyre vetítve, a 30 fő ápoló vagy gondozó foglalkoztatásán felül, további 40 ápoló vagy gondozó foglalkoztatásáról volt köteles gondoskodni. A módosítás során törlésre került az előírásból a „+” jel, így a kiskorúak és súlyos, halmozottan fogyatékos személyek ellátása esetén összesen 40 ápoló/gondozó alkalmazása szükséges.

A létszámfeltételek rugalmasabbá tétele érdekében került törlésre a 2. számú mellékletben valamennyi ajánlott munkakörre vonatkozó létszámelőírás, a kiegészítő szabályokban pedig rögzítésre került, hogy az ajánlott munkakörök létszámait a fenntartó határozza meg.

Szintén a rugalmasságot szolgálja, hogy a gazdasági, pénzügyi feladatok ellátására megjelölt munkakörök létszámait a továbbiakban nem irányszámként, hanem ajánlott létszámként jelennek meg.

A 3. számú mellékletben az intézményvezetőre meghatározott elfogadható képesítések köre kiegészül a szociológus végzettséggel. A mellékletből törlésre került a fogyatékkal élők gondozója szakképzés, mivel a képzés tartalmában az elmúlt években bekövetkezett változás miatt már nem felelt meg felnőtt fogyatékos személyek gondozásához.

Technikai módosítás, hogy a 2. és a 3. számú melléklet korábbi kiegészítő szabályai áthelyezésre kerültek a normaszövegbe.

- Támogatott lakhatásra vonatkozó pontosítások

Tárgyi feltétel rugalmasabbá tétele

A korábbi szabályozás szerint a támogatott lakhatásban egy lakószobának 12 négyzetméteresnek kellett lennie. Igény merült fel ennek a szabályozásnak a rugalmasabbá tételére. E szerint, ha csak egy személy költözik egy szobába, akkor elég a kisebb, 8 négyzetméteres lakóterület. Ha pedig a szülő a gyermekével együtt költözik be a támogatott lakhatásba, indokolt a lakóterület nagyságának differenciálása.

„110/E. § (1a) Ha egy lakószobában egy személy kerül elhelyezésre, a lakószoba alapterületének el kell érnie a 8 négyzetmétert.

(1b) Támogatott lakhatást igénybe vevő személy gyermekének együttes elhelyezése esetén a gyermekekre egyéves kor felett további kettő, hat éves kor felett további négy, tizenkét éves kor felett további hat négyzetméter alapterületet kell biztosítani.” (hatályos: 2020.02.09-től)

Lakócentrumra vonatkozó szabály rugalmasabbá tétele

A kiváltási folyamat megkönnyítése érdekében szükségessé vált, hogy a lakócentrumokban a lakásokat ésszerűbb és költséghatékonyabb módon lehessen kialakítani úgy, hogy két lakáshoz tartozik egy közös főzőhelyiség, fürdőhelyiség és WC.

„110/E. § (1c) Az Szt. 75. § (5) bekezdés c) pontja szerinti esetben a lakások úgy is kialakíthatóak, hogy két lakáshoz tartozik egy közös főzőhelyiség, fürdőhelyiség és WC.” (hatályos: 2020.02.09-től)

Komplex szükségletfelmérés díjának meghatározása

A komplex szükségletfelmérés költségét a fenntartónak kell viselnie, azonban a szükségletfelmérésnek nem volt központilag meghatározott egységes összegű díja. Korábban maga a felmérést végző személy mondhatta meg, mennyiért vállalja azt. A díjazás központilag történő meghatározása lehetőséget ad arra, hogy a feladattal arányos és méltányos összeget állapítson meg a felmérést végző, amely egyben motivációt jelenthet a szakembereknek, hogy a szükségletmérő képzésre jelentkezzenek. A díj összegét tartalmazó közlemény megjelent a minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon http://szocialisportal.hu/web/guest/hir-megjelenito/-/journal_content/56/10181/239193/.

„110/B. § (5) A komplex szükségletfelmérés költségét a fenntartó viseli. A komplex szükségletfelmérés díjának összegét a szociál- és nyugdíjpolitikaért felelős miniszter az általa irányított minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon közzéteszi.” (hatályos: 2020.02.09-től)

A fokozott támogatási szükséglet és magas támogatási szükséglet kategóriák kialakítása támogatott lakhatásban

A Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló törvény tartalmazza a támogatott lakhatásban élő fogyatékos személyekre vonatkozó, differenciált finanszírozásra irányuló kategóriák bevezetését. Fokozott és magas támogatási szükségletű személyek ellátása után eltérő finanszírozásra jogosultak a fenntartók. A finanszírozás szabályaival összhangban az R.-ben egyrészt megtörtént az átvezetés, másrészt a komplex szükségletfelmérő adatlap összegző lapja kiegészítésre került a nevezett két kategóriával.

- Hajléktalan személyek egyes ellátásait és annak adminisztrációját érintő szabályok módosítása

A külső férőhelyen való lakhatás és az ennek során elsajátított készségek hozzájárulnak az önálló, támogatás nélküli lakhatás és a társadalomba történő visszailleszkedés sikeréhez. A külső férőhely-szolgáltatást igénybe vevők lényegesen kevésbé szorulnak a szociális ellátórendszer nyújtotta mentális gondozásra, segítségnyújtásra, mint a lakhatási szolgáltatás igénybevételére. Mindezt figyelembe véve, a szolgáltatást nyújtóknak szükségtelen a hajléktalan személyek átmeneti szállásán előírt teljes körű adminisztrációt vezetni. A külső

férőhelyek kötelezettségeinek enyhítésére szolgál az egyéni gondozási terv-készítési kötelezettség elhagyása is.

Szintén indokolt egyértelművé tenni az átmeneti szállásokon ellátottakkal kapcsolatban készítendő gondozási terv szabályait. Átmeneti intézményekben csak akkor kellett gondozási terv, ha az ellátott legalább hat hónapot ott töltött. Ez a megkötés egy idős vagy fogyatékos személy átmeneti ellátása esetén indokolt lehet, hiszen ha az érintett rövid idő elteltével hazakerül, felesleges lehet a gondozására tervet készíteni. Hajléktalan ellátás esetén azonban a társadalmi reintegráció sikerességéhez szükséges a gondozásáról tervet készíteni akkor is, ha a személy hat hónapnál nem hosszabb időt tartózkodik az intézményben.

Az R. szabályozza az éjjeli menedékhelyek által nyújtandó szolgáltatásokat. A szabályozás korábban nem nevesítette a szociális munkát, mint szolgáltatást, azon feltételezésből kiindulva, hogy a szolgáltatás folyamatosan változó ügyfélkörrel végzi tevékenységét, így eredményes szociális munka nem végezhető az ellátottakkal. A gyakorlat azonban ennek az ellenkezőjét bizonyította. Az éjjeli menedékhelyek döntő többsége azonos ügyfélkörrel végzi feladatát, így lehetőség nyílik a minőségi szociális munka végzésére a nevezett intézményekben úgy, hogy a jogszabály korábban is előírta az éjjeli menedékhelyek számára szociális képzettségű munkatárs foglalkoztatását. A gyakorlathoz igazodva bekerült a jogszabályba az éjjeli menedékhelyek esetében a szociális munka, mint szolgáltatás, ezzel elősegítve a gondozottak előrelépését és társadalmi reintegrációját.

Az R. nappali intézményekre vonatkozó általános szabályai szerint a nappali ellátást nyújtó intézményekben a 10. számú melléklet szerinti látogatási és eseménynaplót kellett vezetni, ugyanakkor a nappali melegedőkre a korábban speciálisan erre a célra készült 11. számú melléklet szerinti nyilvántartás vezetését is előírta. A szolgáltatási elemek bevezetésével módosult a látogatási és eseménynapló, amelybe a szolgáltatási elemekhez tartozó tevékenységeket kell rögzíteni. A nappali ellátás esetében az R.-ben nevesített szolgáltatási elemek a nappali melegedőre is vonatkoznak, a nappali melegedő esetén az R.-ben felsorolt konkrét tevékenységek pedig besorolhatók az egyes szolgáltatási elemek alá, így nem indokolt az eltérő adminisztráció fenntartása. A módosítást követően a nappali melegedőknek is ugyanazt a látogatási és eseménynaplót kell vezetniük, mint a többi nappali intézménynek.

„7. § (1) *Gondozási tervet kell készíteni*

b) az idős, fogyatékos, pszichiátriai vagy szenvedélybeteg személyek részére átmeneti elhelyezést biztosító intézményi ellátásban részesülő személyre vonatkozóan, ha az ellátást legalább hat hónap időtartamra veszi igénybe, valamint a hajléktalan személyek átmeneti szállásán ellátásban részesülő személyre vonatkozóan, ide nem értve a külső férőhelyen nyújtott ellátást.”

„107. § (1) A hajléktalan személyek éjjeli menedékhelyére a 105. § rendelkezései az irányadók azzal, hogy a nyújtott szociális munka tartalmát a (3) bekezdés határozza meg.”
(hatályos: 2020.02.09-től)

- A szenvedélybetegek közösségi ellátására és alacsonyküszöbű ellátására vonatkozó képzési kötelezettség bevezetése

A szenvedélybetegek közösségi ellátásában és alacsonyküszöbű ellátásában is bevezetésre került a kötelező képzés. A képzés részletes szabályait az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet

módosítása tartalmazza. Az új rendelkezés értelmében a szenvedélybetegek közösségi ellátásában és alacsonyküszöbű ellátásában csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontjában a munkáltató bejelentett a szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzésre, és a foglalkoztatott azt a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül elvégzi. Az R. a képzés elvégzése alól mentesítési lehetőséget is biztosít meghatározott végzettséggel rendelkezők részére.

„39/N (1) A szenvedélybetegek közösségi ellátásában és alacsonyküszöbű ellátásában - a (2) bekezdés szerinti kivétellel - csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontjában a munkáltató bejelentett a szenvedélybetegek közösségi ellátása képzésre vagy a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása képzésre, és azt a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított két éven belül elvégzi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti képzés elvégzése alól mentesül

a) a szenvedélybeteg gondozó OKJ 55 762 05, az addiktológus szakorvos, a pszichiáter szakorvos, az addiktológiai pszichológus, a klinikai szakpszichológus, a pszichológus, az addiktológiai konzultáns képesítéssel rendelkező személy, és

b) az a személy, aki szenvedélybetegek közösségi ellátásában vagy alacsonyküszöbű ellátásában egy évnél hosszabb foglalkoztatotti jogviszonnyal rendelkezik.” (hatályos: 2020.02.09-től)

- Szociális diagnózis elvégzésére vonatkozó pontosítások

A szociális diagnózis elvárásoknak megfelelő felvétele az esetmenedzser teljes munkaidejét kitöltő tevékenység, amelyet más feladatok ellátása mellett nem tud megfelelő színvonalon végezni. Tekintettel erre indokolttá vált annak előírása, hogy a szociális diagnózist felvevő esetmenedzser nem foglalkoztatható osztott munkakörben. A módosítás egyértelművé tette továbbá, hogy a szociális diagnózis értékelő lapját az igénybevevői nyilvántartás elektronikus felületén kell elkészíteni.

A szociális diagnózist készítő esetmenedzsernek a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül el kell végeznie a szociális diagnózist készítő esetmenedzseri képzést. E szabály hatálybalépése óta eltelt időben a vonatkozó képzés nem indult meg, ezért szükséges volt a határidő kitolása a hatálybalépéskor foglalkoztatott esetmenedzserek részére. Az átmeneti szabály értelmében a képzést 2021. december 31-ig kell elvégezni.

A személyes interjú felvétele során az esetmenedzser döntése alapján több személyes találkozásra is sor kerülhet. A szociális diagnózist az első interjútól számított 15 munkanapon belül kell elkészíteni. A módosítás egyértelművé tette, hogy az igénybevevői nyilvántartásban is meg kell tenni az adatszolgáltatást.

„30. § (7) A személyes interjú felvétele során az esetmenedzser döntése alapján több személyes találkozásra is sor kerülhet. A szociális diagnózist az első interjútól számított 15 munkanapon belül kell elkészíteni, figyelemmel a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerrel szülő 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet 7/A. § (2) bekezdésében foglaltakra. Az ellátást igénylő krízishelyzete esetén a szolgáltatás a szociális diagnózis elkészítése előtt is igénybe vehető.

(11) A szociális diagnózist készítő esetmenedzser nem foglalkoztatható osztott munkakörben.” (hatályos: 2020.02.09-től)

„124. § (1) A 30. § (10) bekezdése szerinti képzést a 2020. január 1-jén foglalkoztatásban álló szociális diagnózist készítő eszményedzsereknek 2021. december 31-ig kell elvégezniük.” (hatályos: 2020.02.09-től)

- Szabályozott szakmákkal kapcsolatos módosítás

Az Európai Parlament és a Tanács 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK irányelve a szakmai képesítések elismeréséről szabályozott szakma alatt olyan szakmai tevékenységet vagy szakmai tevékenységek csoportját érti, amely gyakorlásának a megkezdése, gyakorlása vagy gyakorlásának valamelyik módja, közvetlenül vagy közvetve, meghatározott szakmai képesítéssel való rendelkezéshez kötött törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések alapján. A szabályozott szakmák számának csökkentésére irányuló kormányzati célkitűzés – figyelemmel a differenciált ellátórendszer működtetéséhez szükséges magas számú sajátos munkakörre – a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területén a nem vezetői munkakörök tekintetében három szakmacsoport létrehozásával hajtható végre. Emellett a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, a gyermekvédelmi szakellátás és a javítóintézeti ellátások vonatkozásában a vezetői munkakörökre egy „közös” szakmacsoport került kialakításra

„6. § (5b) A 3. melléklet szerinti munkaköröket az (5c) és (5d) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell szakmacsoport szerint besorolni.

(5c) és (5d) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell szakmacsoport szerint besorolni.

(5c) A Szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás, ellátás vezető szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- a) intézményvezető,
- b) vezető ápoló, vezető szakápoló.

(5d) A 3. melléklet szerinti nem vezetői munkakörök közül

a) a Személyes gondoskodást nyújtó szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- aa) gondozó,
- ab) ápoló,
- ac) szakápoló,
- ad) orvos;

b) a Szociális és gyermekjóléti fejlesztő szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- ba) terápiás munkatárs,
- bb) fejlesztő pedagógus;

c) a Szociális és gyermekjóléti segítő szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- ca) szociális munkatárs,
- cb) segítő, falugondnok, tanyagondnok,
- cc) esetfelelős,
- cd) asszisztens.” (hatályos: 2020.02.09-től)

- Egyebek

A módosítás rendezte, hogy az egyedi tanrendben tanuló fogyatékos gyermek is ellátható a fogyatékos személyek nappali intézményében.

„81. § (3a) A (3) bekezdésben foglalt tilalom nem vonatkozik
c) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 15. § (5) bekezdése szerinti esetre, valamint az egyéni munkarendben tanulmányokat folytató gyermekekre.” (hatályos: 2020.02.09-től)

- A rehabilitációs intézmény a komplex rehabilitációs tevékenység részeként, tekintettel az ellátást igénybe vevők életkorára, mentális állapotára és egészségi állapotára, a személyre szabott rehabilitációs programnak megfelelően nyújt szolgáltatásokat, többek között munkavégzési célú foglalkoztatást, képzési vagy képességfejlesztési foglalkozást szervez. A törvényi szabályozás szerint a bekerülés előtt alapvizsgálatot kell végezni, és az alapvizsgálat során a szakértői bizottság az ellátott mentális, fizikai és egészségi állapotának felméréseivel megállapítja, hogy az ellátott készségei, képességei alapján alkalmas-e a rehabilitációs programban való önkéntes részvételre. Erre tekintettel a továbbiakban már nem indokolt a külön pálya- és munkaalkalmassági vizsgálat előírása, ezért a módosítás ezen előírást hatályon kívül helyezte.
- Az Alapvető Jogok Biztosának kezdeményezésére szükséges volt hangsúlyossá tenni, hogy az ellátottak napi rendszerességű szabad levegőn való tartózkodását, levegőztetését az intézményeknek biztosítani kell.

„54. § (3) Az ellátást igénybe vevő korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével szükséges szervezni

a) az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket (napi rendszerességű szabad levegőn tartózkodás, fekvőbetegek napi rendszerességű levegőztetése, sporttevékenység, ágytorna stb.),

(...)

(3a) A (3) bekezdés a) pontjában megfogalmazott feladatokat a gondozási tervben személyre szólóan rögzíteni kell úgy, hogy az - ha az igénybe vevő kora, egészségi állapota lehetővé teszi - biztosítsa az intézmény elhagyásának lehetőségét.” (hatályos: 2020.02.09-től)

- Az Igazságügyi Minisztérium által megállapított új jogszabály-szerkesztési elv szerint a jogszabályokban mellékletként szereplő formanyomtatványok közzétételéről más formában kell gondoskodni, ezért a módosítás hatályon kívül helyezte a nevezett mellékleteket azzal, hogy az érintett formanyomtatványokat a Szociális Ágazati Portálon teszi közzé a minisztérium. A nyomtatványok az alábbi elérhetőségen találhatóak meg szerkeszthető formában:

http://szocialisportal.hu/web/guest/hir-megjelenito/-/journal_content/56/10181/238786

2. Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX.18.) ESzCsM módosítása

- Képzés bevezetése a szenvedélybetegek közösségi ellátásában és az alacsonyküszöbű ellátásban

Magyarországon a közösségi ellátási formák közül a pszichiátriai betegek közösségi ellátása és képzése már megvalósult. A módosítás tárgyát képező szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzés oktatási programjával egy hiánypótló képzés kerül kialakításra, amely a már működő, illetve a későbbiekben kialakítani kívánt közösségi ellátásban dolgozók szakmai fejlődését segíti elő.

A képzés indítása az elmúlt években végbemenő változások miatt vált szükségessé. 2010 után a magyarországi kábítószer-helyzet jelentősen átalakult. Az addig ismert szerek, szerhasználati mintázatok mellett az új pszichoaktív szerek (köznyelven dizájner drogok) széleskörű megjelenése okozza a legnagyobb kihívást, amely a korábnál változatosabb,

komplexebb válaszlépéseket tett szükségessé. Az elmúlt években az addiktológiai szakma számos tapasztalatot szerzett és módszertant dolgozott ki, amelyek jobban illeszkednek az új kihívásokhoz. A képzés során megszerzett ismeretek lehetővé teszik az addiktív problémával élő személyek és hozzátartozóik lakókörnyezetükben nyújtott szakszerű ellátását, gondozását, készségfejlesztését és reintegrációjukat a társadalomba.

A közösségi addiktológiai ellátás komplex ellátást nyújt az addiktológiai problémákkal küszködőknek szorosan együttműködve – komplementer módon – az egészségügy ambuláns és fekvőbeteg ellátásával. A képzés nagy hangsúlyt kíván fektetni a két ellátás közti különbözőségek és hasonlóságok megismertetésére is.

A szenvedélybetegek közösségi ellátása képzés kötelező óraszama 188 óra, ebből 104 óra elméleti oktatás, 84 óra gyakorlati oktatás. A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása képzés kötelező óraszama 173 óra, ebből 89 óra elméleti oktatás, 84 óra gyakorlati oktatás.

„A szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzés

17/C. § (1) A szenvedélybetegek közösségi ellátása és alacsonyküszöbű ellátása képzés célja a képzésen részt vevő személy felkészítése a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 39/J-39/L. §-ában foglalt feladatok ellátására.

(2) A szenvedélybetegek közösségi ellátása képzés kötelező óraszama 188 óra, ebből

a) 104 óra elméleti oktatás,

b) 84 óra gyakorlati oktatás.

(3) A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása képzés kötelező óraszama 173 óra, ebből

a) 89 óra elméleti oktatás,

b) 84 óra gyakorlati oktatás.”

(hatályos: 2020.02.09-től)

- A falu- és tanyagondnoki képzés felülvizsgálata

A falu- és tanyagondnoki képzés oktatási programja felülvizsgálatának célja a képzés tartalmának és időtartamának racionalizálása volt. A korábbi szabályozás szerint ugyanis a képzés időtartama 260 óra volt (180 óra elmélet, 80 óra gyakorlat), ami a tapasztalatok alapján aránytalanul sok időt vont el a falugondnoki feladatok ellátásától. A képzés idejére a falu- és tanyagondnok kiesett a munkavégzésből, helyettesítését meg kellett szervezni, ami a képzési költségen túl további költséget jelentett. A felülvizsgálat alapján indokoltá vált a képzés elméleti óraszámainak csökkentése, ezzel egyidejűleg a képzés a gyakorlat irányába tolódik el a tényleges feladatellátás segítése céljából. A módosítás folytán a képzés kötelező óraszama 170 óra, melyből 52 óra elméleti oktatás, 118 óra gyakorlati oktatás.

„15. § (2) A képzés kötelező óraszama 170 óra, ebből

a) 52 óra elméleti oktatás,

b) 118 óra gyakorlati oktatás.”

(hatályos: 2020.02.09-től)

- Vizsgabizottság elnökének delegálása

A rendeletben szereplő képzések vizsgabizottságának elnökét a korábbi szabályok szerint az Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság delegálta. A tapasztalatok mutatták annak szükségességét, hogy az elnök személyét a minisztérium határozhassa meg, hasonlóan, ahogy

az a nevelőszülő, bölcsődei dajka, bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek képzése esetén is működik.

„10. § (2) A vizsgabizottság elnökét a szociális ágazat irányítását végző miniszter kéri fel.”
(hatályos: 2020.02.09-től)

3. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet módosítása (a továbbiakban: Ir.)

Az Ir. 1. számú melléklet III. pontja tartalmazza az igénylő vagyonyilatkozatához szükséges formanyomtatványt tartós bentlakásos elhelyezés esetén. E körben az igénylőnek nyilatkoznia kell a tulajdonában álló ingatlanról és/vagy ingatlanhoz kötődő vagyoni értékű jogairól, mivel hátralék esetén a fenntartó kérheti jelzálogjog bejegyzését. A vagyoni értékű jogok felsorolása között szerepel a haszonélvezeti jog is. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 17. § (1) bekezdése szerint jelzálogjogot ingatlanra és ingatlant terhelő átruházható jogra lehet bejegyezni. Mivel a Ptk. szerint a haszonélvezeti jog nem ruházható át másra, így a felsorolásból szükséges volt kivenni.

4. A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet módosítása

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások, valamint a javítóintézeti ellátás működtetéséhez szükséges személyi feltételek, ezen belül a munkaköri elnevezések terén az elmúlt években bekövetkezett változások szükségessé tették a rendelet 1. számú mellékletének aktualizálását, amely a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásba vételéhez szükséges adatlapot tartalmazza. A módosítás megteremtette az összhangot a munkakörök elnevezéseiben, és ezzel egyidejűleg a mellékletben szereplő ellátási típusok listája is frissítésre került.

5. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Nmr.) módosítása

A módosítás az óvodai és iskolai szociális segítő munkakör képesítési előírásainál a mentálhigiénés szakképzettséggel bővítette az elfogadható végzettségek körét. Az Nmr. a gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkezők körében engedte csak bizonyos végzettségek elfogadását, azonban az ország keleti felén a képzési helyek távolsága miatt nem jellemző a gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó képzettség megléte. A mentálhigiénés képzés erőteljesebb jelenléte miatt sok munkatárs ezt a képzést végezte el az elmúlt időszakban, így a módosítás által lehetővé vált az ilyen képzettséggel rendelkező személyek alkalmazása is.

A gyermekek átmeneti otthonában a gyermekfelügyelők által végzett munka jellege gyakran megkívánja a magasabb iskolai végzettséget, hogy a feladatot ellátók legalább érettségivel és arra épülő szakképesítéssel rendelkezzenek. A magasabb színvonalú munkavégzés érdekében a gyermekfelügyelő munkakörben szükségessé vált az elfogadható képesítések bővítése gyógypedagógiai asszisztens, mentálhigiénés asszisztens, ifjúságsegítő, felsőfokú szociális munkás asszisztens, felsőfokú ifjúságsegítő asszisztens, gyermek- és ifjúsági felügyelő II. (OKJ) szakképesítéssel.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez hasonlóan a gyermekjóléti szolgáltatások területén is kialakításra kerültek a szakmacsoportok.

„3. § (5) Az egyes munkakörökben foglalkoztatott személyek képesítési előírásait a 2. számú melléklet tartalmazza.

(5a) A 2. számú melléklet szerinti munkaköröket az (5b)-(5d) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell szakmacsoport szerint besorolni.

(5b) A Szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás, ellátás vezető szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- a) család- és gyermekjóléti szolgálat magasabb vezető/vezető,
- b) család- és gyermekjóléti központ magasabb vezető/vezető,
- c) bölcsődei igazgatóság magasabb vezető,
- d) egyesített bölcsődék magasabb vezető,
- e) önálló bölcsőde magasabb vezető,
- f) bölcsőde vezető,
- g) helyettes szülői hálózat magasabb vezető/vezető,
- h) helyettes szülői hálózat szakmai vezető,
- i) gyermekek átmeneti otthona magasabb vezető/vezető,
- j) családok átmeneti otthona magasabb vezető/vezető,
- k) nevelőszülői hálózat magasabb vezető/vezető,
- l) nevelőszülői hálózat szakmai vezető,
- m) gyermekotthon magasabb vezető/vezető,
- n) különleges gyermekotthon magasabb vezető/vezető,
- o) speciális gyermekotthon magasabb vezető/vezető,
- p) területi gyermekvédelmi szakszolgálat magasabb vezető/vezető,
- q) megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság vezető,
- r) intézményvezető,
- s) szakmai vezető.

(5c) A gyermekjóléti alapellátás nem vezetői munkakörei közül

a) a Személyes gondoskodást nyújtó szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- aa) gondozó,
- ab) szakgondozó,
- ac) gyermekfelügyelő,
- ad) kisgyermeknevelő,
- ae) bölcsődei dajka,
- af) szolgáltatást nyújtó személy,
- ag) nevelő,
- ah) segédgondozó;

b) a Szociális és gyermekjóléti fejlesztő szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök:

- ba) családsegítő,
- bb) tanácsadó,
- bc) családgondozó,
- bd) orvos,
- be) gyógypedagógus,
- bf) gyógytornász,
- bg) konduktor,
- bh) gyógypedagógiai asszisztens,
- bi) helyettes szülői tanácsadó,

- bj)* fejlesztő pedagógiai tanácsadó,
- bk)* pszichológiai tanácsadó,
- bl)* jogász;
- c)* a Szociális és gyermekjóléti segítő szakember szakmacsoportba tartozó munkakörök:
 - ca)* eszményedzser,
 - cb)* szociális diagnózist készítő eszményedzser,
 - cc)* óvodai és iskolai szociális segítő,
 - cd)* szociális asszisztens,
 - ce)* szaktanácsadó,
 - cf)* koordinátor,
 - cg)* nevelő,
 - ch)* gyermekvédelmi asszisztens,
 - ci)* gyermekvédelmi ügyintéző,
 - cj)* növendékügyi előadó.” (hatályos: 2020.03.09-től)

Budapest, 2020. március

Készítette: Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya

